

Ippon devaluering, inflations *shobu*, skumgummi kameler – er traditionel karate konkurrence blevet en fodnote?

Næsten hver gang når der skal laves noget stort og nyt: en længere bro, et højere højhus, en større vindmølle, dannes der spontant en modstandsfront bestående af gnavne gamle mænd, miljøaktivister, børnehavepædagoger og andre kværuanter, som protesterer imod det nye ud fra den velkendte og skudsikre talemåde, at: ”man ved, hvad man har, men man ved ikke, hvad man får”. Sådan en gnaven gammel mand er jeg selv; forskellen er blot, at karatemæssigt, ved jeg rimelig godt – hvad jeg får. Og hvad jeg får er ringere, end hvad jeg havde.

Når nu den nye DKF-ledelse opmuntrer til åbenhed og diskussion, vil jeg gerne diskutere et par ting åbent. Som DKF menigt medlem er jeg lykkeligt uvidende om DKFs forpligtelser overfor DIF, Team Danmark og andre overordnede organisationer og ministerier. Jeg kan derfor tillade mig en vis bramfrihed og politisk ukorrekthed, som måske, bestyrelsen ikke kan eller vil.

Om fornyelsestendensen i hjemlig *shiai* karate har jeg skrevet før i nærværende blad. Der drejer sig om et par artikler vedrørende bedømmelsen af konkurrence-kata. Desuden har jeg sendt dommerudvalget flere forslag vedr., bl.a.: ikke brug af tatami til kata konkurrence, bevarelse af *ippon shobu*, i det mindste ved børnestævner, og andet. Som ikke resultat-fikseret person blev jeg ikke deprimeret af den kolde skulder, som disse forslag fik. Og eftersom jeg stadig væk mener, at det, der tæller, er hensigten og ikke resultatet, vil jeg nu gerne skrive lidt om forholdet mellem det traditionelle *shiai kumite* system, kendt som *ippon shobu*, og det for nylig adopterede WKF system – som jeg her vil tillade mig at kalde, for parallelismens skyld: ”inflations *shobu*”.

Jeg vil også berøre reglen om obligatorisk brug af WKF beskyttelsesudstyr ved *kumite* stævner.

IPPON SHOBU

Eftersom mange unge udøvere, som læser dette blad, ikke har prøvet at kæmpe efter *ippon shobu* systemet, vil jeg begynde med en kort generel beskrivelse, og jeg håber, at de som allerede kender sagen, kan tåle at høre en gentagelse.

Ippon betyder ”et point”, og *shobu* betyder ”kamp”. D.v.s. kamp til man scorer 1 point. Dette er den oprindelige form for (shotokan) konkurrence kamp. Grundprincippet for *ippon shobu* systemet er det japanske budo ideal: *ikken hissatsu*, ”at dræbe med et slag”. Parolen er kendt også for snigskytten, under dennes mere moderne form: ”et skud, et drab”. Ser vi bort fra udtrykkets historisk/moralske side og kun betragter muligheden for at udvikle en *ikken hissatsu* teknik, er det soleklart, at det kræver tusindvis af træningstimer, hundredetusinde gentagelser af *tsuki* og *keri*, seriøs træning med *makiwara* og sandsæk, *tai sabaki* etc.

Her er jeg nødt til at foretage et sidespring for at understrege en væsentlig ting.

En af de afgørende forskelle mellem, på den ene side, kampsport: som karate, boksning, kung-fu, etc., og, på den anden side, ”almindelige” idrætsgrene: som badminton, fodbold, tennis, er selvforsvars aspektet. Selvforsvar kan man kun lære ved at træne kampsport, ikke badminton, o.s.v. Med ”kampsport” forstås der en sport betinget af fysisk

konfrontation, kontakt og ønsket om at gøre modstanderen ukampdygtig med fysiske midler.

En anden afgørende forskel, nu mellem karate og andre kampsport, er (eller, rettere sagt, var) at man i karate skal kunne forsvare sig og neutralisere angriberen med ét slag, uden tanke om, eller behov for opfølgning. Dette specielle princip gjorde karate forskellig fra andre former for kampsport som f. eks. boksning og kung fu.

Lad os nu vende nu tilbage til shiai situationen. *Ippon shobu* kæmperen skal dirigere sin kraft, opmærksomhed og fokus i én afgørende teknik, hvis resultat dommerne derefter belønner forholdsvis med *ippon* (når teknikken er fuldkommen), og med *waza-ari*, halvpoint (når teknikken rammer, men indeholder skønhedsfejl). Den sjældent perfekte *ippon* scoring er en balanceret kombination af 2 vigtige krav: *jutsu* (teknik) og *do* (i denne sammenhæng, sportslig optræden). Kæmperen udfører og afleverer den perfekt ødelæggende teknik med krigerens kunnen og beslutsomhed, men holder den tilbage i sidste øjeblik med sportsmandens ånd, som ikke vil skade en sagesløs modstander. Begge dele, *jutsu* og *do*, er lige vigtige. Det siger sig selv, at en teknik som kræver sådanne betingelser ikke lader sig udføre mange gange i løbet af en kamp.

Teknisk talt: en *ippon shobu* kamp varer 2 minutter, vægtklasser findes ikke, børn kæmper med handsker, for voksne er det tilladt at bruge tand- og skridtbeskyttere. Spark og stød belønnes ens, ligegyldigt om de er *jodan* eller *chudan*. Kæmperne beholder egne bæltter og kan identificeres efter et ekstra *aka/shiro* (rød/hvid) ekstra bælte. Alle teknikker er tilladte (også *enpi*, åben hånd, *hiza geri*), dog med *sun dome*, eller berøring, så længe berøringen ikke skader modstanderen. Dommerpanelet består af 1 *shushin*, 1 *kansa*, og 4 *fukushin*.

Dette system blev brugt i hvert fald de sidste 50 år (ved shotokan stævner) og er stadig væk i brug i tekniske forbund. Til dem, som synes, at 50 år måske er for mange, vil jeg meddele, at mit tekniske forbund "World Shotokan Karatedo Federation" (WSKF) lige har holdt verdensmesterskab i august 2007 i Tokyo, ifølge samme regler. Som dommer og tilskuer ved mesterskabet kan jeg forsikre skeptiske og bekymrede sjæle om at *ippon shobu* systemet virker fint og er ligeså passende og stærkt som altid. Ingen metaltræthed, brækkede kæber og andre dødsulykker i hundredevis af kampe. At score, eller se andre score, *ippon* føles stadig væk som at vinde en guldmedalje. Og trods manglende vægtklasser er det sjældent, at vinderen bare er den højeste og tungeste person.

Ifølge samme system holder den danske afdeling af JKA stævner, og, i nyere tider, WSKF-DK. (At SKI-DK nu anvender det moderne kampsystem er, indtil videre, blot en undtagelse.) Efter denne gennemgående sympatiske beskrivelse af den traditionelle model, skal jeg, afslutningsvis, nævne en betænkelighed ved den hjemlige bedømmelse af *ippon shobu* (som jeg har lagt mærke til). Nemlig det, at *jodan-zuki* spiller en for afgørende en rolle for bedømmelse af vinderen. Konsekvensen er, at gode *keri* og *tsuki* teknikker i *chudan* højde ofte bliver ignoreret og ikke tilsvarende belønnet.

INFLATIONS SHOBU

Efter august 2007 blev "inflation" *shobu* indført herhjemme. Mottoet bag denne import synes at være: "jo flere scoringer i en kamp, desto bedre kamp".

I overført betydning ville et 10-1 resultatet i en fodboldkamp mellem Argentina-Lichtenstein betyde en kvalitativt bedre kamp end en mellem Tyskland-Italien, som ender med 1-0.

Overgangen fra *ippon shobu* til ”inflations” *shobu* var ikke pludselig. Mellemstadiet – i både Europa og Dansk Karate Forbund - var det såkaldte *sanbon shobu* (”3 point kamp”) system.

3-point systemet blev betragtet som en videreudvikling af *ippon shobu*. Faktisk drejer det sig om det første vellykkede forsøg på at udvande et-point scoring princippet, mener mange gnavne traditionalister. Ved at adoptere 3-point systemet, og samtidigt annullere den ”middelmådige” *waza-ari*, var værdien (og magien) af *ippon* scoring allerede udhulet. At score *ippon* var ikke længere et mesterstykke og en sjældenhed, men en helt almindelig begivenhed. Erfaring viser, at *ippon* scoring, i en *sanbon-shobu* kamp, ikke behøvede at opfylde samme krav som i *ippon shobu* kamp; vigtigst blev, at man rørte modstanderen med sin arm eller fod. Det tunge shotokan kriterium var allerede da erstattet af Wado-ryus, *hit and run* lethed.

Endelig er vi kommet til vores emne. Til nutiden, til den nye, anno 2007, ”inflations” *shobu* (officielt kendt under kælenavnet ”shobu”). Det drejer sig, igen, ikke om en skabelse ud af ingenting, men om en videre og gennemgående udtømmning og modificering af *ippon shobu* systemet.

2007s ”inflations” *shobu* berettiger os, allerede nu, til at snakke om en radikal ændring og forringelse af Japans traditionelle karates formål. Euro-opfinderne bevarer to ting uændrede: navnet ”karate”, og de japanske betegnelser for teknikker og inden for dommersproget. Det ville nu havde været mere rigtigt at give den nye baby et andet navn end karate, f. eks.: ”*Light & high, kick punching*” for at vise at den ikke var af japansk afstamning. Igen huggede man en *ippon* hæl og klippede en *shobu* tå. Og værsgo de epokegørende ændringer:

Kamp tiden er udvidet med 1 minut, farven hvid skiftet med blå, 9 selvstændige forbudte teknikker er blandet sammen i 2 nye besynderlige kategorier, K1 og K2; *jodan keri* får masser af point, mens en *tsuki* – som kan vælte et tog - må nøjes med 1 lunken *ippon*, dommerholdet er reduceret til det halve; al kontakt og berøring fører til hårde domme (og snart til retssag).

SKUMGUMMI KAMELER

De sidste mange år er shiai karate blevet pakket ind i mere og mere skumgummi og plastik og er snart ved at kvæles i den. Allerede nu er der en betragtelig del (i hvert fald) shotokan folk som har forskanset sig i ”åben klasse” afdelingen og holder sig tavst væk fra de nye stoffer og farver. Karates ”tomme hånd” er nu godt dækket til.

Først indførte man hvide kamphandsker og ønskede om færre ansigtsskader. Det hjalp! Ulempen er dog, at kæmperne blev dårligere til at markere deres stød, og at et stigende antal karate folk føler sig sårbare og handicappede, hvis de skal kæmpe uden handsker.

Næsts skridt var *tatami*, som er udmærket til at undgå kumite fald-skader, men som sætter en gevaldig dæmper på hurtige, eksplosive kata. Resultatet er det at p.g.a. *tatami* glathed er mange shiai-kata blevet sløve, forudsigelige og statiske.

Den (måske) sidste skumgummi kamel, vi slugte, er de farvestålende rød/blå plastik handsker med skumgummi samt skumgummi skinnebens- og fod beskyttere, som alle nu

skal benytte ved stævner på skumgummi tatami. Det nye udstyr har sandelig sat farve på karate og pakket kæmperne ind som Toms karameller. Beskyttelsen har ingen praktisk værdi, er kun til gene for brugerne og koster en masse. Den ser grim ud, og udøveren kan let selv komme til skade ved at snuble p.g.a. en elastik som sætter sig forkert mellem tæer og/eller ind imellem tatamis skumgummiplader. Mest overraskende er det, at trods den nye ekstra beskyttelse, får kæmperne slet ikke lov til at røre hinanden med *jodan* teknikker.

Hvem gavner så alle disse moderne tillæg?

- Kæmperne?

Lad os dele, groft, karatekæmperne i 2 fysiske typer. A) Den høje, smidige m/k, som kan sparke højt – Taekwondo typen. B) Den mindre, tætte, som er bedst med sine hænder – bokser typen. Det er naturligvis kun Taekwondo typen, som har gavn af højt spark ordningen. Taberen er bokser typen, som ikke kan sparke højt, og som har lært, at vores stærkeste våben er hånden. Bokser typen skal score 3 gange så meget som Taekwondo typen for at holde trit med den.

- Tilskuerne?

Det blev sagt at de mange scoringer, de ny indførte dommerregler og ekstrabeskyttelsen var til for at gøre kampen mere spændende, mere overskuelig, mindre voldsom, og for således at tiltrække flere tilskuere.

Hvad beha'r? Hvordan skulle en almindelig tilskuer kunne gennemskue at *jogai* og *mubobi* tilhører K2, og at en *chudan tsuki* giver 1 point, mens en *chudan keru* giver 2? Og hvem siger, at en "mindre voldelig" karate tiltrækker et større publikum. Prøv at sammenligne antallet af folk som kommer i Bavnehøjhallen med hvor mange, der går til boksning, *ultimate fighting*, K1 og lignende. Kampsport interesserede vil se knock-outs, blod og rigtig *action*, de gider ikke se kæmpere som dårligt tør røre hinanden. Dette siger jeg ikke for at opfordre til vold, blot for at vise, hvor vi står.

Nogen må alligevel få gavn af disse ændringer, ellers blev de ikke indført. Jo, der er i hver fald to grupper som får gavn af det hele.

Euro-stjerne-dommerne og sportsudstyrs fabrikanterne.

- Hver gang man bryder *ippon shobu* reglerne for at finde på noget nyt og ikke-japansk, sættes der en intensiv kursusvirksomhed i gang. Regel-bryderne er bestemte dommere (ofte ikke medlemmer af noget kendt forbund eller klub), som rejser verden tynd og, for et klækkeligt beløb, oplyser uvidende nationale dommere om deres sidste fund og afvigelser fra de gamle regler. Jeg har ingen problemer med, at de tilbyder "en vare", som alle godt kan afslå, hvis de tør "blive efterladt på et sidespor". Problemet er dem, som køber pakken.

Sportsindustrien

- skal også leve af noget. Det var også for kedeligt, at de eneste udgifter en sortbælte havde, var en *gi* til en tusse hvert tiende år. Alt mens folk inden for golf, cykling, ski og tennis hele tiden kan svælge i nye køller, spraglede T shirts, Dunlop ketchere, Yonex sko, o. s. v. Karate udøveren kunne slet ikke bruge sine penge. Nu kan man gudskelov endelig købe den sidste model Adidas, Puma eller Kwon beskyttelse i både rødt og blå skumgummi til kun 600 kr, made garanteret in China (for en hund), og som hurtigt går i stykker, så man kan få en ny igen og igen.

TIL SIDST

Efter så mange år og eksperimenter med nye måder at konkurrere på kan jeg stadigvæk ikke se, hvad der var galt med traditionel karates aller første scorings- system, *ippon shobu*. Og hvad var grunden til at erstatte det med, viser det sig, systemer baseret på en misforstået og historisk set ulogisk forståelse af karate. Da jeg, flere gange, spurgte klogere mennesker om grunden til en eller anden besynderlig ændring af det oprindelige system, blev der svaret: ”sådan er det bare”. Dette svar giver man til en enfoldig person, som ikke kan forstå noget, eller til en, som ikke er et civiliseret svar værd. Det kan dog også ske, at de spurgte personer ikke selv kendte eller forstod grunden til de moderne ændringer. Dette har påført karate en del ridser og skader... som dog ikke er livstruende.

Vigtigst er at DKF bevarer det nu truede *ippon shobu* system uændret – dvs. uden nye farver og pointsystemer.

Rødt/blåt systemets træning og anvendelse kunne begrænses til den håndfuld af karate folk som deltager i WKF kumite stævner

Samarbejdet med stilarternes tekniske forbund bør fremmes og ikke betragtes som et nødvendig onde. Det er her vi får teknisk inspiration og lærer mere om karates teknik, etiket og grundbegreber. I stedet for kun at forvente ”Golden Glove” og lignende resultater kunne man sommetider sætte pris på resultater ved tekniske forbundsmesterskaber.

Nye WKF farver, regulativer og besked om at bruge lang- eller kortærmede dommerskjorter og sko, med eller uden snørrebånd, burde vi have fået nok af.

Når DIF og andre organisationer kan acceptere, at dansk fodbold, trods lang historie og støtte, ikke klarer sig på verdensplan ligesom Frankrig og Tyskland, må de også kunne forstå, at karate (bedre) kan overleve ved ikke hele tiden at blive tvunget til WKF normer og verdenskonkurrence.

Jeg synes, at vi trænger til et administrativt pusterum, til at få lov til at blive lidt stående og spørge - hver gang nogen igen foreslår, at vi skal ”komme videre” – hvor i alverden de dog egentlig vil hen?

Godt Nytår!

Adrian Arsinevici
Universitets Shotokan